ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Практична стилістика української мови»

на 2022/2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який викладає навчальну дисципліну, **Бобух Надія Миколаївна**
науковий ступінь і вчене звання, д. філол. н., професор,
посада завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-050-616-48-27
Електронна адреса	bobukh2017@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.im.puet.edu.ua/ онлайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Засвоєння основних теоретичних понять про стильові різновиди сучасної української літературної мови, формування вмінь і навичок добирати стилістичні ресурси відповідно до ситуації мовлення, вироблення навичок комунікативно виправданого використання засобів мови з дотриманням етикетних норм спілкування в писемному й усному мовленні.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції – 12 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 54 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Пояснювально-ілюстративний метод; проблемний метод; метод інтерактивного навчання; метод контролю.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання індивідуальних і домашніх завдань; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань із навчальних дисциплін: «Вступ до мовознавства», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
• Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (ПРН-1).	• Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК-3). • Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК-5). • Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-6).

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
• Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПРН-2). • Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (ПРН-11). • Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя (ПРН-14).	• Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-10). • Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію (СК-4). • Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя (СК-6). • Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань (СК-8). • Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (СК-9). • Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів (СК-10).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Модуль 1		
Тема 1.1. Стилістика як лінгвістична дисципліна	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Зв'язки стилістики з іншими науками», «Методи лінгвостилістичних досліджень».
Тема 1.2. Функціональні стилі сучасної української мови	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Дібрати зразки функціональних стилів сучасної української літературної мови, схарактеризувати їх.
1.3. Стилістична й функціональна диференціація лексики. Тропи	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Виписати приклади використання метафор і метонімій із художніх творів.
Тема 1.4. Стилістичні можливості омонімії й паронімії	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Виписати приклади використання омонімів із поетичних творів. Проаналізувати стилістичні функції цих мовних засобів.
Тема 1.5. Стилістичне використання синонімії й антонімії	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Навести приклади евфемізмів, перифраз, антитез та оксиморонів.
Тема 1.6. Лексика іншомовного походження в стилістичному плані. Неологізми. Застарілі слова	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота.	Навести приклади екзотизмів і варваризмів. Проаналізувати їхні стилістичні функції.
Модуль 2		
Тема 2.1. Стилістичні можливості термінів, професіоналізмів, жаргонізмів, діалектизмів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Написати текст на молодіжну тематику, доречно вживаючи жаргонізми. Пояснити їхні стилістичні можливості.
Тема 2.2. Фразеологія та її	Відвідування занять; захист домашнього	Дібрати 5 трансформованих фразеологізмів

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
стилістичні можливості	завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	(із художніх текстів чи з газет), з'ясувати способи трансформації та функції в тексті.
Тема 2.3. Стилістичне використання засобів словотвору	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Дібрати з художньої літератури приклади використання слів із суфіксами суб'єктивної оцінки й визначити, яке додаткове емоційне забарвлення вони надають лексемам.
Тема 2.4. Морфологічні засоби стилістики	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Дібрати приклади використання дієслів у різних функціональних стилях.
Тема 2.5. Стилістичне використання синтаксичних засобів мови	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Дібрати з художніх текстів приклади вживання відокремлених членів речення, прокоментувати їхні стилістичні можливості.
Тема 2.6. Стилістичні фігури	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота.	Виписати з поетичних творів приклади використання стилістичних фігур.

Інформаційні джерела

Основні

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів : Світ, 2003. 432 с. .
2. Бондарєва Н. О. Стилістика української мови : навч. посіб. Київ : Четверта хвиля, 2010. 248 с.
3. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови. Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. 256 с.
4. Дудик П. С. Стилістика української мови : навч. посіб. Київ : Видавничий центр «Академія», 2005. 368 с.
5. Капелюшний А. Практична стилістика української літературної мови : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2007. 400 с.
6. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилістика української мови : підруч. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.
7. Основні лінгвостилістичні поняття і категорії: (словник-довідник філолога) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Тичини; укладач І. І. Коломієць. 4-те вид., переробл. та допов. Умань : Візаві, 2017. 272 с.
8. Погиба Л. Г., Голіченко Л. М., Кавера Н. В., Житар І. В. Культура української мови та практична стилістика. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 198 с.
9. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2000. 248 с.
10. Стилістика української мови : навч.-метод. посіб. / [упорядники: А. С. Попович, Л. М. Марчук ; за ред. А. С. Попович]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. 172 с.
11. Стилістика української мови (практичний модуль) : навч.-метод. посіб. для студентів-філологів ЗВО (скорочений курс) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т укр. філології, каф. укр. мови та методики її навч. ; уклад.: І. І. Коломієць, В. О. Шиманська. Умань : Візаві, 2021. 145 с.
12. Стилістика української мови (Теоретичні основи стилістики. Художньо-виразові засоби мовлення) : навч.-метод. посіб. для студентів-філологів закладів вищої освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т української філології, каф. української мови та методики її навчання; уклад. І. І. Коломієць. Умань : Візаві, 2019. 240 с.

Додаткові

1. Арешенков Ю. О. Стилістика української мови : конспект лекцій та плани занять. Кривий Ріг : КрДПУ, 2007. 46 с.
2. Бобух Н. М. Лексичні опозиції в поетичному ідіолекті В. Базилевського. Лінгвістика. 2022. № 1 (45). С. 54–62.
3. Забіяка В. Світ фразеологізмів: посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2015. 304 с.
4. Єрмоленко С. Я.Нариси з української словесності (стилістика та культура мови). Київ : Довіра, 1999. 431 с.
5. Коваль В. О. Стилістика української мови : навч.-метод. посіб. Умань : ПП Жовтий, 2011. 149 с.
6. Конторчук Г. К. Стилістика української мови : Практичний курс. Житомир : ПП «Рута», 2009. 212 с.
7. Рижко О. М. Практична стилістика : навч. посіб. Київ : НАУ, 2010. 320 с.
8. Словник тропів і стилістичних фігур / автор-укладач В. Ф. Святовець. К.: Академія, 2011. 176 с.
9. Чабаненко В. А. Стилістика експресивних засобів української мови. Запоріжжя : Запорізький державний університет, 2002. 351 с.
10. Шашенко С. Ю. Практикум «Стилістика української мови» : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2015. 82 с.
11. Шульжук Н. В. Стилістика сучасної української літературної мови : навч.-метод. посіб. Рівне – Острог :

Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2012. 304 с.
12. Halyna Siuta, Liudmyla Mialkovska, Nadiia Bobukh, Iryna Ivanenko, Olha Senkovych. Evolution of stylistic norms in XX century literary and art discourse. Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research. 2022. Vol. 12, Issue 2. P. 34–38.
13. Larysa Kravets, Galyna Siuta, Tetiana Semashko, Nadiia Bobukh. Cognitive-Assessment Content of Zoomorphic Metaphors in Contemporary Ukrainian and English Language Culture a Comparative Aspect. World Journal of English Language. Vol. 13, No. 6; 2023. P. 439–448.

Електронні ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.novamova.com.ua
4. www.pravopys.net
5. www.r2u.org.ua
6. www.rozum.org.ua

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс «Практична стилістика української мови», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. З об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватися в онлайн-формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita; http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity_0.pdf

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	**Максимальна кількість балів**
Модуль 1 (теми 1.1-1.6): захист домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (2 бали); поточна модульна робота (6 балів).	30
Модуль 2 (теми 2.1-2.6): захист домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (2 бали); поточна модульна робота (6 балів).	30
Підсумковий контроль – екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	**Оцінка за національною шкалою**
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни